

Podrška lokalnim organizacijama civilnog društva –
inicijative tranzicione pravde i izgradnje poverenja na Zapadnom
Balkanu – REKOM mreža pomirenja

Vodič za podnošenje predloga projekata
Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, Srbija i Severna Makedonija

Rok za podnošenje prijave: 30.4.2023.

**Funded by
the European Union**

1. REKOM mreža pomirenja

1.1. Kontekst

REKOM mreža pomirenja (RMP), bivša Koalicija za REKOM, okuplja organizacije civilnog društva, umetnike, pisce, istoričare, pravnike i druge pojedince, koji svojim aktivnostima i javnim angažovanjem podržavaju poimenični popis svih žrtava ratova 1991–2001. godine na prostoru bivše Jugoslavije. Podršku regionalnom popisu ratnih žrtava dalo je 580.000 građana postjugoslovenskih zemalja, koji su 2011. godine potpisali peticiju za osnivanje REKOM-a. Do 2015. godine, lideri Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Kosova i Makedonije (današnje Severne Makedonije), kao i dva člana Predsedništva BiH, podržavali su civilnu inicijativu da države zajednički popišu sve ratne žrtve. Koalicija za REKOM je u decembru 2014. godine usvojila Nacrt Statuta REKOM-a koji su prethodno usaglasili izaslanici lidera pomenutih zemalja i eksperti Koalicije za REKOM, kao dokument za pokretanje postupka za osnivanje REKOM-a. Međutim, političke promene u Hrvatskoj, u februaru 2015. godine, dovele su do velikog zaokreta te zemlje u suočavanju s prošlošću – Hrvatska se opredelila za nacionalno suočavanje s prošlošću, čime je politička podrška inicijativi REKOM značajno oslabila. U skladu s dogovorom sa liderima ostalih postjugoslovenskih zemalja, Koalicija je pripremila Deklaraciju za osnivanje REKOM-a, s predlogom da je na samitu Berlinskog procesa u Londonu 2018. godine potpišu ministri spoljnih poslova Zapadnog Balkana, nadajući se da će se Hrvatska, kao članica EU, naknadno priključiti. Međutim, odluku o potpisivanju Deklaracije donela je samo Vlada Crne Gore, zbog čega je potpisivanje Deklaracije skinuto sa dnevnog reda samita Berlinskog procesa 2018. godine. Potom je usledila značajna podrška Direktorata EU za politiku susedstva i proširenje EU. U okviru priprema za samit Berlinskog procesa 2019. godine, počasní generalni direktor EK Pierre Mirel je u ime Direktorata EU za politiku susedstva posetio Sarajevo, gde je od savetnika članova Predsjedništva BiH informisan da bošnjački i hrvatski član Predsjedništva imaju nove prioritete – obezbeđenje regionalne stabilnosti i sigurnosti BiH i da Republika Srpska ne podržava pomirenje na temelju sudskih činjenica za koje se zalaže Koalicija za REKOM. Suočena sa gubitkom političke podrške, Skupština Koalicije za REKOM je u decembru 2019. godine, na svom XII zasedanju, donela odluku o restrukturiranju Inicijative REKOM – preuzimanjem brige za izradu regionalnog popisa žrtava (130.000), povećanjem istraživačkih kapaciteta uključivanjem društvenih fakulteta iz Hrvatske i BiH, i obezbeđivanjem odgovarajućih finansijskih sredstava. Prema podacima RMP-a, identitet najmanje 27.500 ratnih žrtava je već utvrđen: identitet oko 7.000 žrtava ratnih zločina je utvrđen sudskim presudama, Fond za humanitarno pravo (FHP) i Fond za humanitarno pravo Kosovo (FHPK) su iz više izvora utvrdili identitet 13.500 civilnih i vojnih žrtava u vezi sa ratom na Kosovu, a Documenta i FHP identitet oko 7.000 civilnih i vojnih žrtava u ratu u Hrvatskoj. Značajan deo posla je obavljen, ali je preko potrebno da se što pre obavi popis svih žrtava i da podaci budu

javno dostupni za proveru. Za tako važan posao bitna je jača podrška inicijativama na lokalnom nivou koje promovišu perspektivu žrtava i pravde, regionalno pomirenje, poštovanje žrtava bez obzira na etničku pripadnost, podstiču mlade da uče, pamte i kritički misle o prošlosti. Otuda projekat malih grantova, koje su osmislile članice RMP koje učestvuju u istraživanju ljudskih gubitaka i mesta zatočenja – Fond za humanitarno pravo (Srbija), Fond za humanitarno pravo Kosovo (Kosovo), Udruženje za tranzicionu pravdu, pomirenje i sjećanje u BiH i Centar za demokratiju i tranzicionu pravdu (BiH), Centar za građansko obrazovanje (Crna Gora) i Institut za evropsku politiku (Severna Makedonija).

1.2. Ciljevi

Opšti cilj je razvoj mreže civilnog društva za pomirenje na prostoru bivše Jugoslavije, uspostavljene „odozdo nagore“ koja stavlja žrtve u prvi plan.

Specifični ciljevi su jačanje pozicije i glasa mladih, žena, žrtava i organizacija civilnog društva na lokalnom nivou u odnosu na regionalno pomirenje i transregionalna razmena znanja i dobre prakse.

Pošaljite predlog inicijative koja doprinosi širenju znanja o sudskim činjenicama i jačanju glasa žrtava, prihvatanju i otkrivanju činjenica o ratnim događajima i zločinima u lokalnoj zajednici, izgradnji regionalne kulture sećanja i pomirenja.

1.3. Finansijski okvir

Ukupan iznos sredstava za sprovođenje projekata je 43.000 EUR.

Najveći iznos granta je 7.000 EUR. Trajanje realizacije projekta je najduže šest meseci i to zaključno sa krajem decembra 2023. godine.

2. Kriterijumi za učešće

2.1. Podnosioci prijava

Za učešće se mogu prijaviti organizacije civilnog društva:

- koje imaju status pravnog lica u skladu sa nacionalnim propisima u Bosni i Hercegovini, Severnoj Makedoniji, Srbiji, na Kosovu ili u Crnoj Gori;
- neprofitne;
- aktivne na nivou lokalne zajednice;

- raspoložu organizacionim kapacitetima i direktno su odgovorne za pripremu i realizaciju projekata (sa partnerima, ukoliko ih ima).

Organizacije koje podnose prijavu moraju ispunjavati navedene uslove kumulativno.

Organizacije se mogu prijaviti pojedinačno ili sa drugim organizacijama. Partnerstva i umrežavanja nisu uslov za prijavljivanje.

Partneri moraju ispunjavati iste uslove kao i organizacija koja podnosi predlog projekta.

Političke stranke, međunarodne organizacije, vladine institucije, verske zajednice i neformalne grupe ne mogu se prijaviti na ovaj poziv.

Organizacije moraju imati aktivističko iskustvo u oblasti ljudskih prava i/ili tranzicione pravde. Prednost imaju organizacije sa iskustvom u oblasti tranzicione pravde, i projekti koji se bave pitanjima roda, mladim i/ili žrtvama, kao i projekti koji će se sprovoditi u manjim mestima.

2.2. Projekti

Primera radi, projekti u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Srbiji i na Kosovu mogu biti:

- istraživanje zločina u kojima su stradali ljudi stariji od 60 godina, nepokretne osobe, osobe sa invaliditetom, osobe sa posebnim potrebama, žene;
- istraživanje radnji nehumanog i nečovečnog postupanja prema zatočenicima na osnovu baze podataka MKSJ i dokumentacije domaćih suđenja;
- digitalna kolekcija intervju sa svedocima događaja (zločin koji nije bio predmet suđenja);
- mapiranje neobeležanih mesta stradanja na osnovu sudskih činjenica i terenskog istraživanja;
- dokumentarni film, izložba, knjiga, animacija, i drugi projekti koji doprinose regionalnom pomirenju i izgradnji zajedničke kulture sećanja na ratove devedesetih.

Projekti u Severnoj Makedoniji mogu biti:

- uspostavljanje dijaloga o uticaju rata na određeni grad ili naselje, koji bi nevladine organizacije vodile putem organizovanih sastanaka različitih interesnih grupa na lokalnom nivou u vidu diskusije o pomirenju i izgradnji mira; grupe se mogu sastojati od predstavnika institucija (opština, škola, kulturnih ustanova itd.), pripadnika različitih etničkih zajednica na lokalnom nivou;
- ostvarivanje saradnje sa lokalnim školama kroz proces planiranja vannastavnih aktivnosti sa temom izgradnje mira (učeničke debate, kreativne radionice i sl.) u okviru predmeta građansko obrazovanje;

- lokalne omladinske kampanje o izgradnji mira;
- uspostavljanje dijaloga sa osetljivim grupama, prvenstveno ženama, Romima, LGBTI populacijom u vezi sa korišćenjem različitih narativa u javnoj sferi i njihova analiza;
- umrežavanje grupa mladih različite etničke pripadnosti u cilju izgradnje poverenja, uspostavljanja dijaloga za pomirenje i izgradnju mira.

U razmatranje neće biti uzeti:

- finansijska podrška pojedincima za učešće na radionicama, seminarima, konferencijama, kongresima;
- stipendiranje pojedinaca za studije, obuke, studijske posete ili učešće na međunarodnim događajima;
- promotivne aktivnosti;
- infrastrukturni projekti ili nabavka opreme;
- kupovina i/ili renoviranje objekata ili kancelarija;
- aktivnosti realizovane pre potpisivanja ugovora;
- aktivnosti usmerene na sticanje dobiti;
- donacije i humanitarna pomoć;
- aktivnosti koje su već finansijski podržane u okviru drugih EU programa;
- zahtevi za sufinansiranje.

Trajanje

Realizacija projekta tokom 2023. godine u maksimalnom trajanju do šest meseci, najkasnije do kraja decembra 2023.

Lokacija

Organizacije kojima budu odobreni projekti, aktivnosti sprovode u državi u kojoj im je sedište. Dodatno, aktivnosti se mogu sprovoditi i u jednoj ili više drugih država obuhvaćenih Pozivom – u Bosni i Hercegovini, Severnoj Makedoniji, Srbiji, Crnoj Gori i/ili na Kosovu.

Broj predloga projekta i grantova po organizaciji

Organizacija ne može podneti više od jednog predloga projekta u okviru ovog Poziva. Partner ne može podneti više od jednog predloga projekta u okviru ovog Poziva.

3. Prijavljivanje

3.1. Sadržaj prijave

Predlozi projekata moraju biti na engleskom ili na zvaničnom jeziku neke od zemalja obuhvaćenih Pozivom.

Prijavu čine:

- skenirana potvrda o registraciji, izdata od strane nadležne institucije;
- predlog projekta u finalnoj formi i okvirni predlog budžeta.

3.2. Kako se prijaviti

Prijave se šalju elektronski, mejlom na jelena.vukicevic@hlc-rdc.org, sa naslovom (subject): *Podrška lokalnim organizacijama civilnog društva – REKOM mreža pomirenja.*

Nepotpune i prijave podnete posle roka neće biti razmatrane.

3.3. Rok za prijavljivanje

Rok za podnošenje prijava i projekata je 30.4.2023. godine.

Pitanja slati elektronskim putem na jelena.vukicevic@hlc-rdc.org.

4. Evaluacija i izbor

Prijave će pregledati i ocenjivati Tim za selekciju koji imenuje koordinatorka projekta. U prvoj fazi, sprovedeće administrativnu proveru dokumentacije koja je tražena Pozivom. Samo kompletne prijave proći će u drugu fazu evaluacije koja će biti sprovedena prema unapred utvrđenim kriterijumima od kojih su najvažniji regionalna dimenzija, doprinos smanjenju etnoizacije žrtava, doprinos informisanju javnosti o ratnim zločinima i sudski utvrđenim činjenicama, kapaciteti za realizaciju projekta.

5. Obaveštenje o odluci

Svi učesnici poziva biće obavešteni o odluci Tima za selekciju projekata mejlom, najkasnije u roku od dve nedelje od zaključenja poziva.